

Adresser ifølge liste

Deres ref

Vår ref
201001774-/PTT

Dato
24.01.2011

Høring av utkast til forskrift om endring i forskrift om strålevern og bruk av stråling (strålevernforskriften)

Helse- og omsorgsdepartementet (heretter HOD) sender på høring et forslag til forskrift om endring i forskrift om strålevern og bruk av stråling. Departementet foreslår et forbud mot å tilby solarier til personer under 18 år, et krav om at virksomheter som tilbyr bruk av solarium skal være betjente, og et krav om at betjeningen skal ha gjennomgått nødvendig opplæring for å ivareta sine plikter etter forskriften. Departementet ber om høringsinstansenes syn på forslaget til endringsforskrift, som det redegjøres nærmere for under.

1 Innledning

Den tidligere forskrift om strålevern og bruk av stråling (strålevernforskriften) ble fastsatt ved kgl. res. 21. november 2003. Utkast til ny strålevernforskrift ble sendt på offentlig høring 29. juni 2009 og ble fastsatt ved kgl.res. 28. oktober 2010. Denne nye og reviderte strålevernforskriften trådte i kraft 1. januar 2011.

I forbindelse med forberedelsen av høring av ny strålevernforskrift anbefalte Strålevernet at det skulle høres et krav om 18-årsgrense for bruk av solarier og et betjeningskrav. Dette ble begrunnet med at solesponering, inkludert solariebruk, kan forårsake alvorlige helseskader ved at UV-stråling øker risikoen for føflekkreft og annen hudkreft, samt at det kan forårsake øyeskader og svekke immunforsvaret. Forskning viser en markant og konsistent økning i risiko for føflekkreft for dem som startet solariebruken i ung alder.

HOD valgte på det aktuelle tidspunkt ikke å følge denne anbefalingen. Departementet redegjorde for sin beslutning i høringsnotatet, men presiserte likevel at helsemyndighetene fraråder bruk av solarium.

Basert på enn rekke forhold som har kommet til i ettertid, har HOD på ny vurdert hvorvidt man bør foreslå å innføre 18-årsgrense for bruk av solarier og et betjeningskrav:

(1) Verdens helseorganisasjon (WHO) og International Agency for Research on Cancer (IARC) har tidligere konkludert med at solariebruk økte risikoen for kreft. 27. juli 2009 offentliggjorde IARC sin nye konklusjon om at solarier nå er vurdert som kreftfremkallende for mennesker.

(2) I forbindelse med høringen av utkastet til ny strålevernforskrift som ble sendt på høring 29. juni 2009, mottok HOD flere høringssvar hvor det signaliseres et ønske om at ovennevnte 18-årsgrense samt betjeningskravet innføres. Dette gjelder blant annet høringsuttalelsene fra Forbrukerrådet, Den norske legeforening, Kreftforeningen og Helsedirektoratet.

(3) Flere land har innført eller planlegger å innføre restriktive tiltak på området.

Som følge av ovennevnte har HOD valgt å foreta en ny avveining av behovet for lovregulering sett opp mot de konsekvenser et slikt forslag innebærer. Basert på dette har departementet vurdert at det bør høres et forbud mot å tilby solarier til personer under 18 år, et krav om at virksomheter som tilbyr bruk av solarium skal være betjente, og et krav om at betjeningen skal ha gjennomgått nødvendig opplæring for å ivareta sine plikter etter forskriften.

2 Gjeldende rett

Etter Strålevernloven § 5 skal enhver bruk og håndtering av strålekilder være forsvarlig, slik at det ikke oppstår risiko for dem som utøver virksomheten, andre personer eller miljøet. Ved vurdering av forsvarligheten skal det blant annet legges vekt på om fordelene ved virksomheten overstiger de risiki som strålingen kan medføre, og om virksomheten er innrettet slik at akutt helseskade unngås og risikoen for senskade holdes så lav som med rimelighet kan oppnås.

Det følger videre av loven § 7 at i virksomhet som omfattes av loven, skal de ansatte og andre tilknyttede personer i nødvendig utstrekning ha utdanning eller opplæring, som sikrer at de har tilstrekkelige kvalifikasjoner eller kunnskap innen strålevern og sikker bruk av stråling. Besøkende og andre med tilgang til virksomheten skal, dersom det er nødvendig av hensyn til strålevern, gis opplysning om hvilke forholdsregler som må overholdes. Videre kan departementet fastsette utfyllende forskrifter om utdanning,

kvalifikasjonskrav og opplæring for personer som anvender eller kommer i kontakt med stråling.

Endelig følger det av § 12 at for å fremme lovens formål og sikre forsvarlig strålevern og bruk av stråling kan departementet fastsette forskrifter til utfylling av bestemmelsene i loven. Forslaget til forskriftsendringer er hjemlet i ovennevnte bestemmelser.

3 Nærmere om bakgrunnen for forslaget

3.1 Risiko

Forskning viser at solariebruk innebærer økt risiko for føflekkreft, særlig når bruken starter i tidlig ungdom og ved langvarig og hyppig bruk. IARC viser til at kombinerte analyser av mer enn 20 epidemiologiske studier viser at risikoen for føflekkreft øker med 75 % når solariebruken starter før fylte 30 år. Det er også dokumentert at solariebruk gir økt risiko for melanom i øyet.

Kreftregisteret hadde i 2008 registrert 1285 nye tilfeller av føflekkreft og 1450 av annen hudkreft. I tillegg anslår Kreftregisteret 6-7000 nye tilfeller av basalcellekreft hvert år. Sistnevnte kreftform er vanligvis ufarlig, men behandlingstrengende for å beskytte omliggende vev.

Føflekkreft er den nest hyppigste kreftformen blant kvinner i aldersgruppen 15-24 år og 24-49 år og hos menn 25-49 år. Kvinner har høyere forekomst enn menn. Norge er et av de land i verden som har flest tilfeller av føflekkreft

3.2 Unges bruk av solarier

Antall unge som tar solarium er økende, og det er flere i denne aldersgruppen som tar solarium enn i befolkningen ellers. Antall unge mellom 15-24 år som hadde tatt solarium en eller flere ganger siste år, økte fra 34 % i 2004 til 55 % i 2009.¹

3.3 Solariumsbransjen

Totalt er det registrert 1300 virksomheter som tilbyr soling i Norge. Observasjoner gjort i forbindelse med tilsyn, tilsier at det finnes mange slike virksomheter som ikke er registrert. Strålevernet anslår at det finnes mer enn 2000 virksomheter.

På en tilsynsrunde Strålevernet gjennomførte i 2003, fremkom det at ca. 50 % av de besøkte virksomhetene var helt ubetjente og 30 % delvis betjente. Delvis betjente omfatter solarier tilknyttet virksomheter der betjening finnes, men hvor personellet

---

¹ MMI for Kreftforeningen og Statens strålevem 2004 og TNS Gallup for Kreftforeningen og Strålevemet mars 2009

ikke har ansvar for solariene. Dette er virksomheter som frisørsalonger, treningsstudio, svømmehaller, hoteller etc.

Tallene nevnt over antas å være representative for alle virksomhetene. Det finnes dermed anslagsvis 1000 helt ubetjente, 600 delvis betjente og 400 betjente solstudioer i Norge. De helt ubetjente solstudioene omfatter alt fra store virksomheter med snitt på 20 solarier, helt ned til utplassering av enkelt-solarier ved bedrifter og lignende. Det finnes ingen samlet oversikt over fordelingen av store og små virksomheter.

Tilsyn med solarier ute på solstudioene har vist at forskriftskravene i varierende grad blir overholdt. I 2008 ble det avdekket ekstreme strålingsnivå i 5 % av solariene og betydelig for høye verdier i halvparten av alle de inspiserte solariene. Sterk UV-stråling gir høyere risiko for solforbrenning. Av de ubetjente studioene var det 64 % som manglet eller hadde feil anbefalinger om solingstider i 2008, og 53 % manglet advarselsplakat eller fraråding om bruk for personer under 18 år.

Tilsynsmyndighetene rapporterer også at det i mange tilfeller er svært vanskelig å komme i kontakt med den ansvarlige for virksomheten.

3.4 Svar mottatt i forrige høringsrunde vedrørende 18-årsgrense og betjeningskrav (høringsrunde 2009)

Legeforeningen understreker i sitt høringssvar at et forbud vil gi både helsemessige og samfunnsøkonomiske gevinster ved at det bidrar til å forebygge føflekkreft og foreningen går på det grunnlag inn for en 18-årsgrense.

Kreftforeningen viser til at nyere forskning er klar når det gjelder økning i risiko for føflekkreft ved å starte solariebruk tidlig, og til at Norge er et av de land i verden som har mest føflekkreft. Kreftforeningen viser videre til at IARC nå plasserer UV-stråling i klasse 1 som kreftfremkallende for mennesker. En frarådning er etter deres syn ikke tilstrekkelig for å redusere bruk av solarium. Foreningen viser i den forbindelse til at antall unge mellom 15-24 år som tar solarium har økt med 20 prosent på 5 år, at 1 av 5 har blitt så solbrent at de flasset etter solariebruk, og at 78 prosent av jenter som tar solarium begynte før de var 18 år. En innføring av 18-årsgrense vil videre gi en viktig signaleffekt til foreldre for å øke oppmerksomheten om helserisikoen ved bruk av solarium. Kreftforeningen viser videre til at det er anslått av det finnes omkring 1500-2000 solstudioer i Norge, mens langt færre er meldt inn til Statens strålevern. En opprydning i solariebransjen er nødvendig, og Kreftforeningen mener at innføring av 18-årsgrense og krav om kompetent betjening vil bidra til dette.

Forbrukerrådet viser til at internasjonal forskning er klarere enn tidligere på risikoen for kreft knyttet til bruk av solarium. Det vises blant annet til at forskning viser at bruk av solarium før 35 år øker risikoen for malignt melanoma med 75 % og at WHO nå har plassert solarium på listen over de mest kreftfremkallende substanser. Forbrukerrådet

stiller seg derfor undrende til de vurderinger som departementet legger til grunn for ikke å innføre en 18-årsgrense for bruk av solarium. Videre viser Forbrukerrådet til at det er viktig at de produkter og de tjenester som selges eller ytes til forbrukere i Norge, er trygge og at det eksisterer et regelverk som klart tydeliggjør leverandører av produkter og tjenester sitt ansvar for informasjon knyttet til bruk av disse tjenestene/produktene. Forbrukerrådet kan ikke se at denne type informasjon er tydeliggjort i tilstrekkelig grad.

Helsedirektoratet viser til at hudkreft er en alvorlig sykdom med i underkant av 300 dødsfall per år. Direktoratet mener derfor at det bør stilles relativt strenge krav til solarier, og at det er ønskelig med virkemidler som kan redusere solariebruk, særlig blant ungdom. Etter direktoratets vurdering er 18-årsgrense og betjeningskrav egnede virkemidler.

Norsk solarieforening støtter Helse- og omsorgsdepartementets beslutning om ikke å innføre 18-årsgrense med betjeningsforbud på solarium. Foreningen frykter at innføringen av en slik regel vil føre til at solariebruk blant unge snarere vil forflyttes til private solsenger uten rutinemessig kontroll på lysrør og strålingsgrad, og at betjeningspåbud vil gjøre det umulig å drive legale solstudioer i distriktene. Videre skriver foreningen at redusert tilgang til solarium kan gi en negativ effekt på folkehelsen, spesielt i vinterhalvåret, ved at en viktig kilde til D-vitamintilskudd forsvinner.

I stedet anbefaler Solarieforeningen en informasjonskampanje mot uvettig soling for effektivt å redusere antallet tilfeller av hudkreft i Norge. Riktig brukt vil totaleffekten ved bruk av solarium for folkehelsen bli svært positiv. Videre anbefaler foreningen at Norge innfører Europeanormen på UVA/UVB stråling, men beholder UVA på maks 0,15. I tillegg foreslås at en bedret kontrollordning finansieres gjennom en årlig avgift for alle som driver solstudio. Endelig foreslås en egen autorisasjonsordning for alle som skal drive solarievirksomhet.

3.5 Regulering i andre land

Etter 2003 har Frankrike, Australia, Skottland, Tyskland, England, Wales, Island og Litauen vedtatt nytt regelverk om 18-års grense for bruk av solarium. I tillegg har flere stater i USA innført aldersgrenser mellom 13 og 16 år. Flere land har innført restriksjoner i form av krav om betjening, krav om samtykke fra foreldre for barn under 16 år (Canada) og krav om registrering og samtykke fra den som skal sole seg (Spania og Australia).

Danmarks regjering har besluttet ikke å støtte et forslag til folketingsbeslutning om forbud mod kosmetisk bruk av solarier for unge under 16 år. I Sveits har et forslag om å innføre 18-årsgrense nylig blitt nedstemt.

I Finland ble høring av 18-års grense og plikt til å veilede kunden i solarium avsluttet ved nyttår 2010, men noen politisk beslutning foreligger ikke enda. I Sverige har strålevernmyndighetene startet en prosess hvor det tas sikte på forbud mot å tilby solarier til personer under 18 år, men heller ikke her foreligger det en endelig politisk beslutning.

3.6 Internasjonale anbefalinger

WHO (2003) anbefaler at det innføres juridisk bindende lovverk, bedre informasjon til brukerne, innskrenket adgang for de under 18 år og redusert antall selvbetjente studioer der det ikke er veiledning til kunde av operatør.

Både the International Commission on Non-Ionizing Radiation Protection (ICNIRP), EU's Vitenskapskomite for konsumentprodukter (SCCP), WHO og Euroskin anbefaler at solstudioene har kvalifisert personell som kan veilede kundene.

4 Departementets vurdering

4.1 18-årsgrense

Det er dokumentert at overdreven soling, herunder solariebruk i ung alder, innebærer økt risiko for kreft. Nyere forskning konkluderer med at slik bruk av solarier øker risikoen for føflekkreft, samt at denne risikoen er større for dem som starter solariebruken i tidlig alder. Videre er det klart at også unge mennesker bruker solarium, og at bruken har vært økende de senere år. Kombinasjonen av risiko og bruk tilsier at man i fremtiden må forvente en økning i antall hudkrefttilfeller, da særlig føflekkreft. På grunnlag av ovennevnte anser departementet det som viktig at bruken av solarium, og særlig hos unge, reduseres.

Norsk solarieforening anbefaler en informasjonskampanje mot uvettig soling for effektivt å redusere antallet tilfeller av hudkreft i Norge. Departementet er enig med foreningen i at informasjon er et viktig tiltak for å hindre overdreven soling blant unge og i befolkningen generelt. Det er også et viktig tiltak for å bidra til at bruk av solarium skjer på en forsvarlig måte. Dette vil uansett være viktig for å nå alle de som benytter private solarier.

På den annen side vil departementet vise til at informasjonskampanjer alene ikke har vist seg å være tilstrekkelig for å endre befolkningens solingsvaner og dermed redusere risikoen for hud- og føflekkreft. Selv om kreftrisikoen ved soling har vært kjent i lengre tid, ser man at bruken av solarier blant unge øker. Departementet er derfor av den oppfatning at ytterligere tiltak er nødvendig.

Nye internasjonale anbefalinger og nytt regelverk i andre land går i retning av å innskrenke og i større grad kontrollere solariebruk for barn og unge, samt andre

utsatte grupper. Innføring av en 18-årsgrense vil etter departementets syn redusere bruken av solarier i denne gruppen. Selv om man ved dette risikerer at unge i stedet benytter private solarier, vurderer departementet det slik at en 18-årsgrense vil gi et klart signal til befolkningen generelt, og til foreldre spesielt, om at unges bruk av solarier kan innebære alvorlig helserisiko. Det er departementets syn at dette signalet vil gi økt oppmerksomhet på helseskadene og på lengre sikt medføre en holdnings- og atferdsendring i befolkningen.

Det har vært fremhevet at bruk av solarium er viktig for å sikre kroppen nødvendig tilskudd av vitamin D. I utredningen "Tiltak for å sikre en god vitamin D-status i befolkningen", utgitt av Nasjonalt råd for ernæring, foreslo arbeidsgruppen kosthold, kosttilskudd og soling som tiltak. WHO har i sine anbefalinger vist til at dersom mennesker har behov for mer vitamin D enn det man får gjennom vanlig sollys, eksempelvis fordi man lever i polare strøk, bør dette helst suppleres gjennom kostholdet og ikke ved bruk av solarium. ²

4.2 Betjeningskrav

En effektiv håndhevelse av 18-årskravet forutsetter etter departementets syn at virksomheten er betjent. På denne måten kan ansvarlige for driften sikre seg at tilbudet bare benyttes av personer over 18 år. Videre kan betjeningen veilede kunder over 18 år ut i fra den enkeltes hudtype, herunder fraråde soling for utsatte grupper. Det må også antas at betjeningens muntlige veiledning av kundene med hensyn til forsvarlig soling lettere kommer frem til kunden enn der veiledningen kun gis skriftlig.

Et krav om betjening bør også føre til en bedret kvalitet på solstudioene gjennom en bedre oppfyllelse av strålevernregelverket og bedre veiledning av kundene. Begge deler antas å føre til færre akutte skader som solforbrenning.

I denne forbindelse ønsker departementet også å vise til strålevernloven § 5 hvor det fremgår at enhver bruk og håndtering av strålekilder skal være forsvarlig, slik at det ikke oppstår risiko for dem som utøver virksomheten, andre personer eller miljøet. Videre følger det av loven § 7 at i virksomhet som omfattes av loven, skal de ansatte og andre tilknyttede personer i nødvendig utstrekning ha utdanning eller opplæring, som sikrer at de har tilstrekkelige kvalifikasjoner eller kunnskap innen strålevern og sikker bruk av stråling. Besøkende og andre med tilgang til virksomheten skal, dersom det er nødvendig av hensyn til strålevern, gis opplysning om hvilke forholdsregler som må overholdes.

---

² Se også Veierød MB, Nilsen LTN, Robsahm TE. Solarier, vitamin D og hudkreft. Tidsskr Nor Legeforen 2010; 130: 1818-21. http://www.tidsskriftet.no/index.php?seks_id=2015617

Et krav om betjening og opplæring vil etter departementenes syn være nødvendig for å sikre forsvarlig bruk av solarier i overensstemmelse med de krav som følger av ovennevnte bestemmelser i strålevernloven. Et betjeningskrav vil også forenkle tilsynsmyndighetenes arbeid ved at det blir enklere å komme i kontakt med representanter for virksomheten i forbindelse med tilsyn.

4.3 Konkret forskriftsforslag

På denne bakgrunn foreslås nytt annet og tredje ledd til § 36 i forskrift om strålevern og bruk av stråling (strålevernforskriften):

"Det er forbudt for virksomheter å tilby solarier til kosmetisk formål ved salg, utleie eller bruk til personer under 18 år.

Virksomheter som tilbyr solarier til kosmetisk formål ved utleie eller bruk, skal til enhver tid være betjent av personell over 18 år med tilstrekkelig opplæring. Personellet skal informere den enkelte kunde om relevante risikofaktorer ved solariebruk. Virksomheten må kunne dokumentere overfor tilsynsmyndigheten at tilstrekkelig opplæring er gitt."

5. Økonomiske og administrative konsekvenser

5.1 Kostnader knyttet til behandlingen av sykdom

Forskning tilsier at hudkreft og føflekkreft i stor grad er solfremkalt. Det er imidlertid vanskelig å skille mellom hva som skyldes henholdsvis naturlig sol og solarier. Siden bruk av solarier nå er vurdert som kreftfremkallende for mennesker, må det antas at en del av krefttilfellene skyldes slik bruk.

I en rapport fra Sverige viser anslag fra 2005 at totale årlige samfunnskostnader for hudkreft er 1.25 milliarder kroner, hvorav ca. 600 millioner er direkte utgifter til medisinsk behandling. Det øvrige er produksjonstap på grunn av sykefravær og tapte leveår.³

Vi har ikke tilsvarende oversikt fra Norge, men tallene fra Sverige antas å være representative også for Norge, da relativ forekomst av hudkreft i Norge og Sverige er sammenlignbar.⁴ Man kan anslå tilsvarende kostnader i Norge til å være henholdsvis 300 millioner til medisinsk behandling og 600 millioner i totale samfunnskostnader.

5.2 Kostnader for solariumsbransjen

Som nevnt under punkt 3.3 finnes det i dag ca 1000 solarievirksomheter som er betjent eller delvis betjent. Konsekvensene av betjeningskravene for disse vil være at

---

³ CMT rapport 2007:5; <http://www.ep.liu.se/ea/cmt/2007/005/cmt07005.pdf>

⁴ <http://www-dep.iarc.fr/NORDCAN/NO/frame.asp>

virksomhetene i hele sin åpningstid må være betjent på en slik måte at virksomheten kan oppfylle sin veiledningsplikt overfor kundene. Kravet må således antas å påføre bransjen økte lønnskostnader, uten at omfanget av dette anslås nærmere.

Videre må betjeningen gis den nødvendige opplæring slik at den er i stand til å informere den enkelte kunde om relevante risikofaktorer ved solariebruk. Opplæring kan eksempelvis gis gjennom kurs holdt av myndighetene i samarbeid med Norsk solarieforening. Kostnader knyttet til opplæring vil i det vesentligste være en engangsutgift i forhold til den enkelte ansatte.

Anslagsvis 1000 virksomheter er helt ubetjente. Behovet for fremtidig ansettelse i disse virksomhetene vil være avhengig av virksomhetens størrelse og åpningstider. Noen av disse virksomhetene er små og antas å bortfalle. Virksomhetene som består, vil måtte ansette betjening samt dekke kostnader til opplæring. Med mer enn to ansatte må det antas at kostnadene vil kunne bli på mer enn en million kroner for virksomheten. Andre solarier vil flyttes til annen virksomhet som for eksempel frisører og treningssentre etc. Konsekvensene for disse blir kostnadene til flytting, eventuelt behov for ekstra betjening, samt kostnader til opplæring av ansatte.

Innføring av 18-årsgrense vil føre til at kundegrunnet reduseres, fordi brukere under 18 år forsvinner. Ferske tall fra en spørreundersøkelse gjennomført av Kreftforeningen og Strålevernet viser at ca 50 % av personer under 19 år har tatt solarium en eller flere ganger siste året. Departementet har imidlertid ikke grunnlag for å anslå hvor stor andel av totalt solgte soltimer som kjøpes av personer under 18 år.

Av ovennevnte følger at solariumsbransjen vil påføres økte kostnader av forslaget. Som en konsekvens av dette antas det at en del av dagens ubetjente virksomheter vil forsvinne.

5.3 Kostnader for forvaltning og tilsyn

Forvaltningen av solarier antas å bli enklere og bedre, dersom et betjeningskrav innføres. For det første vil det bli langt enklere for Statens strålevern og kommunene som tilsynsmyndigheter å komme i kontakt med ansvarlig for solstudioene. Videre medfører betjeningskravet at det i virksomhetene som tilbyr bruk av solarier, finnes ansatte som kan påse at strålevernregelverket overholdes. I dag bruker Strålevernet og kommunene mye tid på å få kontakt med og tilbakemeldinger fra solstudioene. Betjeningskravet medfører at ulike forhold ved virksomheten i større grad kan avklares på stedet ved tilsyn og at mangler og feil vil kunne rettes opp raskere.

Tilsyn med overholdelse av aldersgrense og at virksomheten er betjent vil kunne ivaretas samtidig med det tilsyn som føres etter dagens regler. Det vurderes derfor slik at innføringen av aldersgrense og et betjeningskrav ikke vil øke behovet for tilsyn i forhold til hva gjeldende regelverk krever.

I dag anslås at drøyt halvparten av alle virksomheter har oppfylt kravet om å melde sin virksomhet til Strålevernet. Myndighetene kan få noe ekstrabelastning med å finne de virksomhetene som ikke meldes. Myndighetene må også etablere kurs og definere kompetansekrav i forbindelse med opplæring av virksomhetenes ansatte.

6 Høringsfrist

Departementet ber om at høringsinstansene i nødvendig utstrekning forelegger saken for underliggende etater og medlemsorganisasjoner. Vi ber også om å bli underrettet dersom aktuelle høringsinstanser er utelatt fra høringslisten. Høringsbrevet er også tilgjengelig på: <http://www.regjeringen.no/nb/dep/hod/dok/hoeringer.html?id=1904>

Frist for høringsuttalelser er 24.april 2011. Høringsuttalelsene vil bli offentliggjort på departementets hjemmeside.

Med vennlig hilsen

Elin Anglevik e.f.
avdelingsdirektør

Per Thomas Thomassen
seniorrådgiver